

7/11074
GK: 60

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEP.0.02- 610/26
Konu: Yazılı Soru Önergesi

06.07.2010* 0703

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 16/12/2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-172/21/4968 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇIRKIN'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın tarafımdan cevaplandırılmasını tensip ettiği 17/11/2009 tarihli yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda yer almaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak istihdam edilen işçilerin ücretleri iki yılda bir yapılan toplu iş sözleşmeleri ile belirlenmektedir. Buna göre, 2003-2009 yılları arasında işçi ücretlerinde yapılan artışlar aşağıda belirtilmiştir.

22/7/2003 tarihinde imzalanan 2003 Yılı Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri Anlaşma Protokolü uyarınca; 2003 yılında aylık brüt çıplak ücretleri 400 TL'nin altında olan işçilerin ücretleri 400 TL düzeyine çıkarılmıştır. Anılan iyileştirmeden sonra birinci altı ayda %5'in altına düşmemek üzere seyyanen 55 TL zam yapılmıştır. İkinci altı ayda ise %9 oranında zam yapılmıştır. Böylece, 2003 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %15.8 oranında artırılmıştır. 2004 yılının birinci altı ayında %5 ve ikinci altı ayında ise %5 oranında zam yapılmıştır. Ayrıca, 2004 yılının ikinci altı aylık döneminde Ocak grubu işçilere %1.08 oranında ve Mart grubu işçilere ise %1.53 oranında enflasyon farkı altı aylık dönemin sonunda ücretlerine ilave edilmiştir. Böylece, 2004 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %11.4 oranında artırılmıştır.

4/7/2005 tarihinde imzalanan 2005 Yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü uyarınca; 2005 yılında %10'un altına düşmemek kaydıyla işçi ücretlerinde 120 TL seyyanen zam yapılmıştır. Böylece, 2005 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %10.5 oranında artırılmıştır. 2006 yılı birinci altı aylık dönemde %3 oranında zam yapılmıştır. 2006 yılının ikinci altı aylık döneminde ise Ocak grubu işçilere birinci dönemden kaynaklı %1.5 oranında, Mart grubu işçilere ise %1.03 oranındaki enflasyon farkı ile birlikte sırasıyla %4.5 ve %4.03 oranında zam yapılmıştır. Ayrıca, bu dönemin son gün ücretlerine Ocak grubu işçiler için %1.56 ve Mart grubu işçiler için ise %2.63 oranında enflasyon farkı yansıtılmıştır. Böylece, 2006 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %9.3 oranında artırılmıştır.

26/6/2007 tarihinde imzalanan 2007 Yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü uyarınca; 2007 yılında aylık brüt çıplak ücretleri 900 TL'nin altında olan işçilerin brüt çıplak ücretlerine 900 TL'yi geçmemek kaydıyla 50 TL iyileştirme yapılmıştır. Ayrıca, %10 oranından düşük olmamak üzere 140 TL seyyanen zam yapılmıştır. Böylece, 2007 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %10.9 oranında artırılmıştır. 2008 yılı birinci altı aylık döneminde %3 oranında zam ve ikinci altı aylık dönemde ise Ocak grubu işçiler için birinci dönemden kaynaklı %3 oranında enflasyon zammı ile birlikte %6 oranında, Mart grubu işçiler için ise enflasyon zammıyla birlikte %4.15 oranında artış sağlanmıştır. Ayrıca, bu dönemin son gün ücretlerine Ocak grubu işçiler için %0.84 ve Mart grubu işçiler için ise %0.44 oranında enflasyon farkı yansıtılmıştır. Böylece, 2008 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %10.1 oranında artırılmıştır.

7/7/2009 tarihinde imzalanan 2009 Yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü uyarınca, 2009 yılının birinci altı aylık dönemi için aylık brüt çıplak ücretleri 1.100 TL'nin

altında olan işçilerin ücretlerine, 1.100 TL'sini geçmemek kaydıyla 60 TL seyyanen iyileştirme zammı yapılması ve ayrıca anılan dönem için tüm işçi ücretlerinin %3 oranında artırılması, 2009 yılının ikinci altı aylık dönemi için ise %5.5 oranında zam yapılması kararlaştırılmıştır. Böylece, 2009 yılında kümülatif bazda işçi ücretleri ortalama %8.9 oranında artırılmıştır. 2010 yılının birinci ve ikinci altı aylık dönemlerinde işçi ücretlerine %2.5 oranında zam yapılması ve ayrıca, 2010 yılının birinci altı aylık döneminde gerçekleşen enflasyon oranının %2.5'i aşması halinde aşan kısmın tamamı ikinci yıl ikinci altı ay ücret zammı oranı olan %2.5'e ilave edilmesi, 2010 yılının ikinci altı aylık döneminde gerçekleşen enflasyon oranının aynı şekilde %2.5'i aşması halinde ise, aşan kısmın tamamının altı aylık dönemin son günü ücretlere yansıtılması öngörülmüştür.

Söz konusu artışlar sonucunda 2003 - 2009 döneminde işçi ücretleri ortalama %107.2 oranında artmıştır. Anılan dönemdeki aynı bazlı kümülatif TÜFE ise %94.2 olup, ortalama brüt çıplak işçi ücretlerindeki yıllık kümülatif artış oranı ile TÜFE karşılaştırmasını içeren özet tablo ilişikte bulunmaktadır.

Diğer taraftan, gelir vergisi oranlarının indirilmesi, vergi dilimlerinin dünya uygulamalarına paralel olarak azaltılarak, tüm kazançlar için tek bir tarife uygulamasına geçilmesi amacıyla gelir vergisi tarifesi üst dilimine ilişkin oran %45'ten önce %40'a, bilahare %35'e, aynı şekilde tarifenin ilk dilimine ilişkin oranı da %20'den %15'e indirilmiştir. Böylece, tarifedeki dilim sayısı ve vergi oranlarında indirim yapılmak suretiyle tekli tarife uygulamasına geçilerek yatırım ve istihdam oranının artırılması hedeflenmiştir.

Bunun yanı sıra, 2008 yılı başından itibaren yürürlüğe giren ve başta OECD ülkeleri olmak üzere modern vergi kanunlarının çoğunda yer alan asgari geçim indirimi müessesesiyle, ücretlinin medeni ve ailevi durumunu esas alan ücret vergilemesi rejimine geçilmiş olup, asgari ücretin yarısından başlamak üzere ücretlerin önemli bir kısmı, bazı durumlarda ise tamamı vergi dışında tutulmuştur. Böylece, evli ve 4 çocuklu bir çalışan için asgari ücretin tamamı vergi dışında bırakılmış ve asgari geçim indirimi uygulaması ile birlikte ücretlilerin gelirlerinde reel olarak artış sağlanmıştır.

15/5/2008 tarihinde kabul edilen 5763 sayılı Kanun ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu"nun 81 inci maddesinde yapılan değişiklikle de, sigorta primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanması hükmü altına alınmıştır.

Bütün bu uygulamalar neticesinde, evli ve 2 çocuklu bir çalışan için ortalama ücret üzerindeki toplam yük asgari geçim indirimi uygulaması öncesinde %42.7 iken 2009 yılında %36.2'ye, asgari ücret üzerindeki toplam yük ise %41'den 2009 yılında %29'a düşürülmüş olup, Türkiye, OECD ülkeleri arasında istihdam üzerindeki en yüksek vergi yükü sıralamasında 2007 yılında ikinci sırada yer almışken, 2009 yılı itibarıyla sekizinci sıraya gerilemiş bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığında kabul edilen "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nda; ücret gelirleri bakımından tarifenin 3'üncü ve 4'üncü dilimlerinde değişiklik öngörülmekte olup, bu düzenleme ile Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinde 30/3/2006 tarihli ve 5479 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önceki tarifedeki mevcut vergi yükünün ücret gelirleri yönünden korunması amaçlanmaktadır.

Ekonomik ve sosyal politikalarla uyumlu, yatırımları ve istihdamı artıran, vergi yükünü düşürerek mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu teşvik eden, vergi güvenliğini güçlendirmek suretiyle kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandıran, verginin tabana yayılması suretiyle vergi oranlarının düşürülmesine imkân sağlayan, vergilendirmede verimliliği esas alan adil bir gelir vergisi sistemi oluşturmak amacıyla Gelir Vergisi Kanununun yeniden yazımı çalışmaları da devam etmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

Ortalama Brüt Çıplak İşçi Ücretlerindeki Yıllık Kümülatif Artış ile TÜFE Kıyası

YIL	Ortalama Brüt Çıplak İşçi Ücretlerindeki Artış	TÜFE
2003	15,8	18,36
2004	11,4	9,32
2005	10,5	7,72
2006	9,3	9,65
2007	10,9	8,39
2008	10,1	10,06
2009	8,9	6,53
KÜMÜLATİF	107,2	94,2
2010 / 1. Dönem	2,50	